A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. június 18.*

„Fellebbezés — Verseny — A vasúti forgalom és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatások ágazata — Erőfölénnyel való visszaélés — 1/2003/EK rendelet — A 20. cikk és a 28. cikk (1) bekezdése — Közigazgatási eljárás — Helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat — A Bizottság helyszíni vizsgálati jogköre — A magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jog — Előzetes bírósági engedély hiánya — Hatékony bírósági felülvizsgálat — Véletlenszerű felfedezés”

A C-583/13. P. sz. ügyben,

a **Deutsche Bahn AG** (székhelye: Berlin [Németország]),

a **DB Mobility Logistics AG** (székhelye: Berlin),

a **DB Energie GmbH** (székhelye: Majna-Frankfurt [Németország]),

a **DB Netz AG** (székhelye: Majna-Frankfurt),

a **Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH** (székhelye: Bodenheim [Németország]),

a **DB Schenker Rail GmbH** (székhelye: Mainz [Németország]),

a **DB Schenker Rail Deutschland AG** (székhelye: Mainz)

(képviselik őket: W. Deselaers, E. Venot és J. Brückner Rechtsanwälte)

fellebbezőknek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. november 15-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: L. Malferrari és R. Sauer, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

a **Spanyol Királyság** (képviselik: A. Rubio González és L. Banciella Rodríguez-Miñón, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: német.

az **EFTA Felügyeleti Hatóság** (képviselik: M. Schneider, X. Lewis és M. Moustakali, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Unió Tanácsa**

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (előadó), J. L. da Cruz Vilaça és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. december 4-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2015. február 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Deutsche Bahn AG és a leányvállalatai, a DB Mobility Logistics AG, a DB Energie GmbH, a DB Netz AG, a Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH, a DB Schenker Rail GmbHb és a DB Schenker Rail Deutschland AG (a továbbiakban együtt: Deutsche Bahn) a fellebbezésükben az Európai Unió Törvényszéke Deutsche Bahn és társai kontra Bizottság ítéletének (T-289/11, 290/11 és T-521/11, EU:T:2013:404, a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kérik, amelyben a Törvényszék elutasította [az EK] 81. cikkben és az [EK] 82. cikkben meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 20. cikkének (4) bekezdése alapján a Deutsche Bahn AG-nél és valamennyi leányvállalatánál helyszíni vizsgálatokat elrendelő, 2011. március 14-i C(2011) 1774, 2011. március 30-i C(2011) 2365 és 2011. július 14-i C(2011) 5230 bizottsági határozatok (COMP/39.678 és COMP/39.731 ügy) (a továbbiakban együtt: vitatott határozatok) megsemmisítése iránti keresetüket.

Jogi háttér

2 Az 1/2003 rendelet „A Bizottság helyszíni vizsgálati jogköre” című 20. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottság az e rendeletben ráruházott feladatok teljesítése érdekében a vállalkozásokkal és a vállalkozások társulásaival kapcsolatos minden szükséges helyszíni vizsgálatot lefolytathat.

(2) A Bizottság által a helyszíni vizsgálat lefolytatására felhatalmazott tisztviselők és egyéb kísérő személyek jogában áll, hogy:

a) a vállalkozásoknak és vállalkozások társulásainak bármely helyiségébe, területére és közlekedési eszközébe belépjenek;

b) az üzletmenethez kapcsolódó könyveket és más feljegyzéseket megvizsgálják, függetlenül attól, hogy milyen eszközön tárolják ezeket;

c) bármilyen formában elkészítsék vagy megszerezzék az ilyen könyvek vagy feljegyzések másolatát vagy kivonatát;

d) a helyszíni vizsgálathoz szükséges időre és mértékben lepecsételjenek bármilyen üzlethelyiségeket és könyveket vagy nyilvántartásokat;

e) magyarázatot kérjenek a vállalkozás vagy a vállalkozások társulásának bármely képviselőjétől vagy dolgozójától az ellenőrzés [helyesen: a helyszíni vizsgálat] céljához és tárgyához kapcsolódó tényről vagy dokumentumról, valamint a választ rögzítsék.

(3) A Bizottság által a helyszíni vizsgálat lefolytatására felhatalmazott tisztviselők és egyéb kísérő személyek jogkörüket írásbeli meghatalmazás felmutatásával gyakorolják, amely meghatározza a helyszíni vizsgálat tárgyát és célját, valamint a 23. cikkben meghatározott büntetéseket arra az esetre, ha az üzlethez kapcsolódó könyvek és egyéb nyilvántartások hiányosak, vagy ha az e cikk (2) bekezdése alapján feltett kérdésekre adott válaszok pontatlanok vagy félrevezetők. A Bizottság a helyszíni vizsgálat előtt megfelelő időben értesítést küld a vizsgálatról azon tagállam versenyhatóságának, amelynek területén a vizsgálatra sor kerül.

(4) A vállalkozások és vállalkozások társulásai kötelesek magukat a Bizottság által határozatban elrendelt helyszíni vizsgálatnak alávetni. A határozat meghatározza a helyszíni vizsgálat tárgyát és célját, megjelöli a vizsgálat kezdetének napját, és feltünteti a 23. és 24. cikkben előírt büntetéseket [helyesen: szankciókat], valamint azt a jogot, hogy a határozat a Bírósággal felülvizsgáltatható. A Bizottság az ilyen határozatot azon tagállam versenyhatóságával történt konzultáció után hozza meg, amelynek területén a helyszíni vizsgálatra sor kerül.

(5) Azon tagállam tisztviselői vagy versenyhatósága által meghatalmazott vagy kijelölt egyéb személyek, amelynek területén a helyszíni vizsgálatra sor kerül, a hatóság vagy a Bizottság kérelmére aktívan segítik a Bizottság által meghatalmazott tisztviselőket és más kísérő személyeket. Ennek érdekében a (2) bekezdésben említett jogkörök illetik meg őket.

(6) Amennyiben a tisztviselők és a Bizottság által meghatalmazott egyéb kísérő személyek megállapítják, hogy valamely vállalkozás az e cikk szerint elrendelt helyszíni vizsgálatot akadályozza, az érintett tagállam megfelelő segítséget nyújt – ha szükséges – a rendőrség vagy azzal egyenértékű végrehajtó hatóság támogatását kérve annak érdekében, hogy a fenti személyek a helyszíni vizsgálatot elvégezhessék.

(7) Amennyiben a (6) bekezdésben előírt segítségnyújtáshoz a nemzeti szabályok szerint bíróság engedélyére van szükség, ezt az engedélyt meg kell kérni. Ez az engedély elővigyázatossági intézkedésként is kérhető.

(8) A (7) bekezdésben említett engedélyre vonatkozó kérelem esetén a nemzeti bíróság ellenőrzi, hogy a Bizottság határozata hiteles-e, és az előirányzott kényszerítő intézkedések nem önkényesek, illetve túlzottak-e a helyszíni vizsgálat tárgyának figyelembevételével. A nemzeti bíróság a kényszerítő intézkedések arányosságának ellenőrzése során közvetlenül vagy a tagállam versenyhatóságán keresztül részletes magyarázatot kérhet a Bizottságtól különösen arra vonatkozóan, hogy a Bizottságnak milyen alapon van gyanúja [az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk] megsértésére, valamint hogy mennyire komoly a gyanús jogsértés, illetve milyen jelleggel keveredett az ügybe az érintett vállalkozás. Ugyanakkor a nemzeti bíróság nem kérdőjelezheti meg a helyszíni vizsgálat szükségességét, és nem követelheti, hogy bocsássák rendelkezésére a Bizottság irataiban lévő adatokat. A bizottsági határozat jogszerűségét kizárólag a Bíróság vizsgálhatja felül.”

3 Az 1/2003 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése meghatározza, hogy e rendeletnek a Bizottság és a tagállamok versenyhatóságai közötti információcserére, illetve a nemzeti bíróságokkal való együttműködésre vonatkozó 12. és 15. cikkének csorbítása nélkül a Bizottság vizsgálati jogkörei keretében gyűjtött információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amelyre beszerezték azokat.

A jogvita előzményei

4 A Deutsche Bahn olyan vállalkozás, amely a belföldi és a nemzetközi árufuvarozás és személyszállítás, a logisztika, valamint a vasúti szállításhoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások nyújtásának ágazatában gyakorolja tevékenységeit.

5 2011. március 14-én a Bizottság elfogadott egy első határozatot, amelyben elrendelte, hogy a Deutsche Bahn helyszíni vizsgálatnak vesse magát alá amiatt, hogy a DB Energie GmbH a csoport más leányvállalatait potenciálisan indokolatlanul kedvezményes bánásmódban részesítette, többek között a vontatási villamosenergia-szállítást érintő engedmények rendszere formájában (a továbbiakban: helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozat). Erre az első helyszíni vizsgálatra 2011. március 29. és március 31. között került sor.

6 2011. március 30-án a Bizottság a Deutsche Bahnra vonatkozóan elfogadott egy második, helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot a DUSS által annak érdekében folytatott lehetséges gyakorlat miatt, hogy hátrányban részesítse a csoport Németországban tevékeny versenytársait azáltal, hogy megnehezíti a pályaudvarokhoz való hozzáférésüket vagy hátrányos megkülönböztetést alkalmaz velük szemben (a továbbiakban: helyszíni vizsgálatot elrendelő második határozat). E második helyszíni vizsgálatra 2011. március 30-án és április 1-jén került sor.

7 2011. július 14-én a Bizottság a Deutsche Bahn tekintetében elfogadott egy harmadik, helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot a csoport társaságai által működtetett infrastruktúra stratégiai felhasználását érintő, potenciálisan versenyellenes rendszer annak érdekében történő felállítása miatt, hogy megakadályozzák, megbonyolítsák vagy költségesebbé tegyék a csoport azon versenytársai által a vasúti szállítás területén gyakorolt tevékenységeket, amelyeknek szükségük van a DUSS pályaudvarjaihoz való hozzáférésre (a továbbiakban: helyszíni vizsgálatot elrendelő harmadik határozat). E harmadik helyszíni vizsgálatra 2011. július 26-án került sor.

8 A három helyszíni vizsgálat során az ügyvédei jelenlétében eljáró Deutsche Bahn nem emelt kifogást, és az előzetes bírósági engedély hiányát sem sérelmezte, illetve az 1/2003 rendelet 20. cikkének (6) bekezdése értelmében nem akadályozta egyéb módon az említett helyszíni vizsgálatokat.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

9 A 2011. június 10-én és október 5-én benyújtott keresetleveleivel a Deutsche Bahn három keresetet terjesztett a Törvényszék elé, amelyeket egyesítettek, és amelyek tárgya a vitatott határozatok megsemmisítése, a Bizottság által az említett helyszíni vizsgálatok során elfogadott intézkedések megsemmisítése és a Bizottság arra való kötelezése iránti kérelem volt, hogy szolgáltassa vissza az e helyszíni vizsgálatok során készült valamennyi iratmásolatot.

10 Keresetei alátámasztására a Deutsche Bahn öt jogalapra hivatkozott, lényegében az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. cikke, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 8. cikke által védett, a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jognak az előzetes bírósági engedély hiánya miatti megsértésére, a Charta 47. cikkében és az EJEE 6. cikkében biztosított, hatékony bírósági jogorvoslathoz való alapvető jog megsértésére, a védelemhez való jog többszöri megsértésére, valamint az arányosság elvének megsértésére alapítva azokat.

11 A Törvényszék a Deutsche Bahn kereseteit teljes egészében elutasította.

A felek Bíróság előtti kérelmei

12 A Deutsche Bahn azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a három vitatott határozatot, és

– a Bizottságot kötelezze az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

13 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a Deutsche Bahnt kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

A Charta 7. cikkében és az EJEE 8. cikkében meghatározott, a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jog téves értelmezésére és téves alkalmazására alapított, első jogalapról

A Deutsche Bahn érvelése

14 A Deutsche Bahn először is azt rója fel a Törvényszéknek, hogy figyelmen kívül hagyta az EJEB Colas Est és társai kontra Franciaország ítéletét (3797/97. sz. kereset, EJEB 2002-III), és nem vizsgálta meg az e bíróság által a Société Métallurgique Liotard Frères kontra Franciaország ügyben hozott ítéletet (29598/08. sz. kereset, 2011. május 5.) és a Canal Plus és társai kontra Franciaország ügyben hozott ítéletet (29408/08. sz. kereset, 2010. december 21.), mivel a megtámadott ítélet 72. pontjában azt állapította meg, hogy az előzetes bírósági engedély hiánya csak egyike volt azon elemeknek, amelyeket az EJEB figyelembe vett az EJEE 8. cikke megsértésének megállapításához.

15 Továbbá a Deutsche Bahn azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 66. pontjában az EJEB Harju kontra Finnország ítéletére (56716/09. sz. kereset, 2011. február 15.) és Heino kontra Finnország ítéletére (56720/09. sz. kereset, 2011. február 15.) támaszkodott annak megállapításához, hogy ebből levezethető az az általános elv, amely szerint az előzetes bírósági engedély hiányát ellensúlyozhatja az utólagos bírósági felülvizsgálat lehetősége.

16 A Deutsche Bahn végül azt állítja, hogy a biztosítékok öt kategóriája, amelyeket a Törvényszék a megtámadott ítélet 74–101. pontjában ismertetett, nem biztosít elegendő oltalmat a védelemhez való jogának a Bizottság által a helyiségeiben végzett helyszíni vizsgálatok által a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jogába történő beavatkozás ellen.

17 A Bizottság, amelyet az EFTA Felügyeleti Hatóság és a Spanyol Királyság támogat, vitatja ezt az érvelést.

A Bíróság álláspontja

18 A Deutsche Bahn az első jogalapjában lényegében annak bizonyítására törekszik, hogy a megtámadott ítélet téves jogalkalmazáson alapul, amennyiben a Törvényszék a Charta 7. cikkét és az EJEE 8. cikkét figyelmen kívül hagyva azt állapította meg, hogy az előzetes bírósági engedély hiánya nem érinti a vitatott határozatok jogszerűségét.

19 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jog az uniós jog általános elvének minősül (lásd ebben az értelemben: Hoechst kontra Bizottság ítélet, 46/87 és 227/88, EU:C:1989:337, 19. pont; Dow Benelux kontra Bizottság ítélet, 85/87, EU:C:1989:379, 30. pont; Dow Chemical Ibérica és társai kontra Bizottság ítélet, 97/87–99/87, EU:C:1989:380, 16. pont), amely jelenleg a Chartának az EJEE 8. cikkének megfelelő 7. cikkében kerül kifejezésre.

20 Meg kell továbbá jegyezni, hogy bár az EJEB ítélkezési gyakorlatából az tűnik ki, hogy az EJEE 8. cikke által nyújtott védelem kiterjedhet bizonyos üzlethelyiségekre, ez a bíróság megállapította, hogy szakmai vagy üzleti helyiségek vagy tevékenységek esetében a hatósági beavatkozás szélesebb körű lehet, mint más esetekben (EJEB, 1992. december 16-i Niemietz kontra Németország ítélet, A. sorozat, 251-B. szám, és 2013. március 14-i Bernh Larsen Holding AS és társai kontra Norvégia ítélet, 24117/08. sz. kereset).

21 A jelen ügyben először is meg kell állapítani, hogy – amint azt a főtanácsnok az indítványának 33. pontjában megjegyezte – nem róható fel a Törvényszéknek, hogy figyelmen kívül hagyta az EJEB fent hivatkozott Société Métallurgique Liotard Frères kontra Franciaország ítéletét, valamint Canal Plus és társai kontra Franciaország ítéletét, mivel ezek nem az EJEE 8. cikkének, hanem 6. cikkének megsértésére vonatkoztak.

22 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 72. pontjában a fent hivatkozott Colas Est és társai kontra Franciaország ítélet 49. pontjára hivatkozva helyesen emlékeztetett arra, hogy az EJEB arra az álláspontra helyezkedett, hogy az előzetes bírósági engedély hiánya csak egyike azoknak a körülményeknek, amelyeket az EJEE 8. cikke megsértésének megállapítása során figyelembe vett. A Törvényszék az említett pontban hozzáfűzte, hogy az EJEB a nemzeti versenyhatóságot megillető jogkörök terjedelmét, a beavatkozás körülményeit és a biztosítékok korlátozott számát vette figyelembe, és hogy ezek a körülmények eltérnek az uniós jogban fennálló helyzettől.

23 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Bizottságot az 1/2003 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése értelmében megillető helyszíni vizsgálati jogkör arra korlátozódik, hogy a Bizottság tisztviselői többek között jogosultak arra, hogy az általuk megjelölt helyiségekbe belépjenek, az általuk meghatározott dokumentumok bemutatását kérjék, és azokról másolatot készítsenek, valamint az általuk megjelölt tárolók tartalmának megmutatását kérjék (lásd ebben az értelemben: Hoechst kontra Bizottság ítélet, 46/87 és 227/88, EU:C:1989:337, 31. pont).

24 Arra is emlékeztetni kell, hogy az 1/2003 rendelet 20. cikkének (6) és (7) bekezdése értelmében bírósági engedélyt kell kérni, ha az érintett vállalkozás a vizsgálatot akadályozza, és az érintett tagállam megfelelő segítséget nyújt – ha szükséges – a rendőrség vagy azzal egyenértékű végrehajtó hatóság támogatását kérve annak érdekében, hogy a helyszíni vizsgálatot elvégezhessék, és ha az említett engedélyre a nemzeti jog értelmében szükség van. Az engedély elővigyázatossági intézkedésként is kérhető. E rendelet 20. cikkének (8) bekezdése egyébiránt meghatározza, hogy a nemzeti bíróság, bár ellenőrzi többek között azt, hogy az előirányzott kényszerítő intézkedések nem önkényesek, illetve túlzottak-e a helyszíni vizsgálat tárgyához képest, nem kérdőjelezheti meg a helyszíni vizsgálat szükségességét. Ugyanez a rendelkezés meghatározza a Bíróságnak fenntartott, utólagos bírósági felülvizsgálat lehetőségét.

25 Következésképpen Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot akkor, amikor a megtámadott ítélet 67. pontjában azt állapította meg, hogy az EJEB ítélkezési gyakorlatára tekintettel az előzetes bírósági engedély hiánya önmagában nem eredményezheti a helyszíni vizsgálati intézkedés jogellenességét.

26 Ezt követően a Deutsche Bahn által felhozott azon érvet illetően, amely szerint a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 66. pontjában az EJEB fent hivatkozott Harju kontra Finnország ítéletére és Heino kontra Finnország ítéletére támaszkodott, meg kell állapítani, hogy az EJEB ezekben az ítéletekben kifejezetten azt mondta ki, hogy az előzetes bírósági engedély hiányát ellensúlyozhatja az akár ténybeli, akár jogi kérdéssel foglalkozó, utólagos bírósági felülvizsgálat lehetősége.

27 Ennélfogva a Deutsche Bahnnak a jelen ítélet 15. és 26. pontjában összefoglalt érvelése megalapozatlan.

28 Végül meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék, miután a megtámadott ítélet 73. pontjában emlékeztetett arra, hogy az EJEB ítélkezési gyakorlata értelmében a közhatalom önkényes beavatkozása elleni védelemhez jogi keretekre és szigorú korlátokra van szükség, a megtámadott ítélet 74–100. pontjában megnevezte és megvizsgálta a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot övezendő biztosítékok öt kategóriáját. A Törvényszék ezt követően a megtámadott ítélet 100. pontjában megállapította, hogy a jelen ügyben e garanciák mindegyike biztosított volt.

29 E tekintetben elegendő azt megjegyezni, hogy a Törvényszék által elvégzett részletes vizsgálat megfelel mind az EJEB követelményeinek, amint ez az előző pontból kitűnik, mind pedig az 1/2003 rendelet szövegének, illetve a Bíróság ítélkezési gyakorlatának.

30 Egyrészt ugyanis az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatnak meg kell határoznia a vizsgálat tárgyát és célját, az érintett vállalkozásokra kiszabható szankciókat, valamint a vállalkozás rendelkezésére álló, Bíróság előtti jogorvoslatot.

31 Másrészt az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottságra ruházott helyszíni vizsgálati jogkör jól körülhatárolt, mivel nem képezik a helyszíni vizsgálat tárgyát azok az iratok, amelyek nem szakmai jellegűek, illetve mivel meghatározza a jogi képviselethez való jogot, és az ügyvéd és ügyfele közötti levelezés bizalmas jellegének megőrzését, továbbá a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat indokolásának kötelezettségét és az uniós bíróságok előtti jogorvoslati lehetőséget (lásd ebben az értelemben: Roquette Frères ítélet, C-94/00, EU:C:2002:603, 44–50. pont).

32 Ezenkívül, amint azt a főtanácsnok az indítványának 38. pontjában megjegyezte, és amint arra a jelen ítélet 26. pontja rámutatott, az utólagos bírósági felülvizsgálat lehetőségét az EJEB úgy tekinti, hogy az ellensúlyozhatja az előzetes bírósági felhatalmazás hiányát, ezáltal pedig annak alapvető biztosítékának minősül, hogy a szóban forgó helyszíni vizsgálati intézkedés összeegyeztethető legyen az EJEE 8. cikkével (lásd különösen az EJEB 2014. október 2-i Delta Pekárny a.s. kontra Cseh Köztársaság ítéletét, 97/11. sz. kereset, 83., 87. és 92. §).

33 Pontosan erről van szó az Európai Unión belül létrehozott rendszer keretében, mivel az 1/2003 rendelet 20. cikkének (8) bekezdése kifejezetten meghatározza, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a Bizottság által elfogadott, helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat jogszerűségének vizsgálatára.

34 A szerződésekben meghatározott felülvizsgálat azt jelenti, hogy az uniós bíróság a felperes által felhozott jogalapok alátámasztására hivatkozott elemek alapján teljes körű vizsgálatot végez, vagyis mind jogi, mind pedig ténybeli kérdésekkel foglalkozik (lásd ebben az értelemben: Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62. pont; CB kontra Bizottság ítélet, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 44. pont).

35 Következésképpen a Törvényszék helyesen ítélte meg azt, hogy az EJEE 8. cikke által védett, a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jog nem sérül azáltal, hogy hiányzik az előzetes bírósági engedély.

36 Ennélfogva azt is meg kell állapítani, hogy a Charta 7. cikkének semmiféle sérelme nem bizonyított.

37 E körülmények között a jelen fellebbezés első jogalapját mint megalapozatlant el kell utasítani.

A Charta 47. cikkében és az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott, hatékony bírói jogvédelemhez való jog téves értelmezésére és téves alkalmazására alapított, második jogalapról

A Deutsche Bahn érvelése

38 A Deutsche Bahn azzal érvel, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, mivel úgy ítélte meg, hogy az uniós jogban az utólagos bírósági felülvizsgálat lehetőségére tekintettel a vitatott határozatok nem sértik a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jogot.

39 A Deutsche Bahn különösen azt rója fel a Törvényszéknek, hogy az indokolását az EJEB fent hivatkozott Société Métallurgique Liotard Frères kontra Franciaország ítéletére és Canal Plus és társai kontra Franciaország ítéletére alapozta, holott a tényállások nem voltak összehasonlíthatók, mivel a francia versenyhatóság ezekben az ügyekben beszerezte az előzetes bírósági engedélyt.

40 A Bizottság, amelyet az EFTA Felügyeleti Hatóság és a Spanyol Királyság támogat, vitatja ezt az érvelést.

A Bíróság álláspontja

41 Először is meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 109. és 110. pontjában helyesen állapította meg, hogy az EJEB fent hivatkozott Société Métallurgique Liotard Frères kontra Franciaország ítéletéből és Canal Plus és társai kontra Franciaország ítéletéből az tűnik ki, hogy az összes ténybeli és jogi körülményre kiterjedő, és valamely szabálytalanság megállapítása esetén megfelelő jogorvoslatot lehetővé tévő felülvizsgálat alaposság, nem pedig a felülvizsgálat gyakorlásának időpontja a releváns.

42 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 112. pontjában emlékeztetett arra, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat megsemmisítése iránt indított kereset tárgyában eljáró uniós bíróság mind jogi, mind pedig ténybeli kérdésekben felülvizsgálatot gyakorol, és hatáskörrel rendelkezik a bizonyítékok mérlegelésére, valamint a megtámadott határozat megsemmisítésére.

43 Meg kell állapítani, hogy ez az elemzés megfelel a Bíróságnak a jelen ítélet 34. pontjában hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlatának is. A Törvényszék által a megtámadott ítélet 109–112. pontjában kifejtett értékelések tehát egyáltalán nem alapulnak téves jogalkalmazáson.

44 Ezenkívül, a Deutsche Bahn által állítottakkal ellentétben, a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat címzett vállalkozásai megkérdőjelezhetik e határozat jogszerűségét, mégpedig – amint azt a főtanácsnok az indítványának 46. pontjában megjegyzi – közvetlenül az e határozatról szóló értesítés kézhezvételét követően, ami azt jelenti, hogy a vállalkozásnak ahhoz, hogy az uniós bíróságok elé megsemmisítés iránti keresetet terjesszen, nem kell megvárnia azt, hogy a Bizottság elfogadja a versenyszabályok feltételezett megsértéséről szóló végleges határozatot.

45 Végül a megtámadott ítélet 113. pontjában a Törvényszék a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog tiszteletben tartásának biztosítása érdekében az uniós jogban meghatározott garanciák kapcsán emlékeztetett a Bíróság ítélkezési gyakorlatára, amelynek értelmében a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat megsemmisítése vagy a vizsgálat lefolytatása során elkövetett szabálytalanság megállapítása azt eredményezi, hogy a Bizottság a jogsértéssel kapcsolatos eljárás során nem használhatja fel az így megszerzett információkat (Roquette Frères ítélet, C-94/00, EU:C:2002:603, 49. pont).

46 A fentiekből következik, hogy a Törvényszék helyesen állapította meg azt, hogy az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított, hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jogot nem sérti az előzetes bírósági felülvizsgálat hiánya.

47 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ez az alapvető jog az uniós jog általános elve, amely jelenleg a Charta 47. cikkében jut kifejezésre, amely az uniós jogbeli megfelelője az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének (lásd ebben az értelemben különösen: Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 40. pont; CB kontra Bizottság ítélet, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 43. pont).

48 A fent kifejtett okokból meg kell továbbá állapítani, hogy a Charta 47. cikkének semmiféle megsértése nem bizonyított.

49 Következésképpen a jelen fellebbezés második jogalapját el kell utasítani.

Az első helyszíni vizsgálat lefolytatása során elkövetett szabálytalanságok kapcsán a védelemhez való jog megsértésére alapított, harmadik jogalapról

A Deutsche Bahn érvelése

50 A Deutsche Bahn azt rója fel a Törvényszéknek, hogy a megtámadott ítélet 162. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottság a helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozatot megelőzően jogszerűen tájékoztathatta a tisztviselőit a DUSS-szel kapcsolatos gyanú fennállásáról.

51 A Bizottság a magatartásával tudatosan teremtette meg annak kockázatát, hogy a DUSS-aktával kapcsolatban a tisztviselőivel közölt információk kifejezetten a DUSS-re vonatkozó dokumentumokra irányítják e tisztviselők figyelmét, annak ellenére, hogy ez meghaladta az első helyszíni vizsgálat tárgyát. Következésképpen a Bíróság által a Dow Benelux kontra Bizottság ítéletben (85/87, EU:C:1989:379) elismert, a helyszíni vizsgálat célját meghaladó dokumentumok felhasználásának tilalma alóli kivétel a Törvényszék álláspontjával ellentétben nem alkalmazható.

52 Ezenkívül a Deutsche Bahn azzal érvel, hogy a Bizottság tisztviselőinek a DUSS-aktára vonatkozó ezen előzetes tájékoztatására nem volt szükség a versenyszabályok hatékony végrehajtása érdekében.

53 A Bizottság vitatja a Deutsche Bahn azzal kapcsolatban felhozott érvének elfogadhatóságát, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elfogadta a véletlenszerű felfedezéseket, mivel olyan ténybeli megállapításokról van szó, amelyek a fellebbezés szakaszában nem képezhetik vita tárgyát.

A Bíróság álláspontja

54 A jelen jogalap elfogadhatóságát illetően, amelyet a Bizottság vitat, elöljáróban meg kell állapítani, hogy a Deutsche Bahn nem csupán a tényállás újbóli értékelését kéri a Bíróságtól, hanem azzal is érvel, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság az ügy általános összefüggései címén jogosan tájékoztathatta a tisztviselőit az első helyszíni vizsgálat lefolytatása előtt a DUSS-szel kapcsolatos gyanú fennállásáról.

55 Következésképpen a harmadik jogalap elfogadható.

56 Érdemben emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottság köteles a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot indokolni, megjelölve e vizsgálat tárgyát és célját, ami nemcsak azért minősül alapvető követelménynek – amint azt a Bíróság megállapította –, hogy az érintett vállalkozások területén tervezett beavatkozás indokoltsága kitűnjön, hanem azért is, hogy e vállalkozások megérthessék együttműködési kötelességük mértékét védelemhez való joguk megtartása mellett (Roquette Frères ítélet, C-94/00, EU:C:2002:603, 47. pont; Nexans és Nexans France kontra Bizottság ítélet, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 34. pont).

57 Egyébiránt az 1/2003 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése értelmében a vizsgálatok során megszerzett információkat nem lehet más célra felhasználni, mint amelyet a vizsgálati meghatalmazás vagy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat megjelöl (lásd ebben az értelemben: Dow Benelux kontra Bizottság ítélet, 85/87, EU:C:1989:379, 17. pont).

58 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy ez a követelmény az említett 28. cikkben kifejezetten említett szakmai titok védelmén kívül a vállalkozásoknak a 20. cikk (4) bekezdésében biztosított védelemhez való jogának oltalmát szolgálja. Ezeket a jogokat ugyanis komolyan veszélyeztetné, ha a Bizottság a vállalkozásokkal szemben olyan bizonyítékokra támaszkodhatna, amelyeket egy vizsgálat során szereztek meg, azonban nem kapcsolódnak a vizsgálat tárgyához és céljához (lásd ebben az értelemben: Dow Benelux kontra Bizottság ítélet, 85/87, EU:C:1989:379, 18. pont).

59 Ugyanakkor ebből nem lehet arra következtetni, hogy a Bizottság ne indíthatna vizsgálati eljárást azon információk pontosságának ellenőrzése vagy kiegészítése érdekében, amelyekről egy korábbi vizsgálat során szerzett mellékesen tudomást, amennyiben ezek az információk a Szerződés versenyjogi szabályaival ellentétes magatartás fennállását jelzik. Egy ilyen tilalom ugyanis meghaladná a szakmai titoktartáshoz és a védelemhez való jog megóvásához szükséges mértéket, vagyis indokolatlan akadályát képezné a Bizottság azon feladata teljesítésének, hogy a közös piacon biztosítsa a versenyszabályok tiszteletben tartását, és az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk megsértésének felderítését (lásd ebben az értelemben: Dow Benelux kontra Bizottság ítélet, 85/87, EU:C:1989:379, 19. pont).

60 A fentiekből egyrészt az következik, hogy a Bizottság köteles a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatát indokolni. Másrészt, mivel e határozat indokolása körülírja a Bizottság tisztviselőinek jogköreit, kizárólag a helyszíni vizsgálat tárgyát képező dokumentumok kutathatók fel.

61 Márpedig a jelen ügyben mind a megtámadott ítélet 162. pontjából, mind pedig a Bizottság tárgyaláson tett nyilatkozataiból kitűnik, hogy a Bizottság az első helyszíni vizsgálat lefolytatása előtt azonnal tájékoztatta a tisztviselőit arról, hogy beérkezett egy másik panasz a Deutsche Bahnnal szemben a DUSS-t, a leányvállalatát érintően.

62 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy amint a főtanácsnok az indítványának 69. pontjában kiemelte, bár a helyszíni vizsgálat hatékonysága azt jelenti, hogy a Bizottság a helyszíni vizsgálatot megelőzően a megbízott tisztviselők rendelkezésére bocsát minden olyan információt, amely lehetővé teszi számukra

a versenyszabályok esetleges megsértése természetének és kiterjedésének megértését, valamint a helyszíni vizsgálat logisztikájára vonatkozó információkat, ezen információk összessége azonban kizárólag a határozatban elrendelt helyszíni vizsgálat tárgyára vonatkozhat.

63 Ugyanakkor, bár a Törvényszék a megtámadott ítélet 75. pontjában helyesen emlékeztetett arra, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő bizottsági határozat indokolási kötelezettség alá esik, meg kell állapítani, hogy nem foglalkozott azzal, hogy amennyiben a Bizottság az első helyszíni vizsgálat lefolytatását megelőzően tájékoztatja a tisztviselőit arról, hogy az érintett vállalkozással szemben további panaszt nyújtottak be, e helyszíni vizsgálat határozatban megállapított tárgyának tartalmaznia kell az e további panaszból eredő tényezőket is.

64 Márpedig az említett, nem az ügy általános összefüggéseire, hanem egy további panasz benyújtására vonatkozó előzetes tájékoztatás meghaladja a helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozat tárgyát. Ennélfogva az, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat tárgya nem tesz említést e panaszról, sérti az indokolási kötelezettséget és az érintett vállalkozás védelemhez való jogát.

65 Meg kell továbbá állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 134. pontjában kifejezetten kifejtette, hogy az, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő második határozatot az első helyszíni vizsgálat lefolytatása alatt fogadták el, azt mutatja, hogy az ez alkalommal gyűjtött információk jelentős szerepet játszottak a második helyszíni vizsgálat megindításában, és hogy a harmadik helyszíni vizsgálat egyértelműen – részben – az első két helyszíni vizsgálat során gyűjtött információkon alapult. A Törvényszék ebből arra következtetett, hogy az első helyszíni vizsgálat alkalmával a DUSS-re vonatkozó információk megszerzésének körülményei érinthetik a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat jogszerűségét.

66 Ennélfogva az első helyszíni vizsgálat szabálytalan volt, mivel a Bizottság tisztviselői, mivel előzetesen birtokukba jutottak az említett helyszíni vizsgálat tárgyát meghaladó információk, olyan dokumentumokat foglaltak le, amelyek meghaladták a helyszíni vizsgálatnak az első vitatott határozatban megállapított terjedelmét.

67 A fentiek összességéből az következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 162. pontjában azt állapította meg, hogy jogszerű volt a Bizottság tisztviselőinek a helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozatot megelőző, háttér-információk címén történő tájékoztatása arról, hogy a DUSS-szel kapcsolatban panaszt nyújtottak be, ennek indokait azonban ezt meghaladóan nem fejtette ki, jóllehet az ilyen előzetes tájékoztatás nyilvánvalóan nem áll összefüggésben ezen, helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozat tárgyával, ezáltal pedig figyelmen kívül hagyja a Bizottság helyszíni vizsgálati jogkörét övező biztosítékokat.

68 E körülmények között a harmadik jogalapot el kell fogadni.

69 Következésképpen a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni, amennyiben a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozatra irányuló keresetet elutasította, anélkül hogy szükség lenne a Deutsche Bahn által a fellebbezése alátámasztására azzal kapcsolatban felhozott negyedik jogalap vizsgálatára, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a bizonyítási teherre vonatkozó szabályokat, és amely jogalap szintén a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat megsemmisítésére irányul.

A Törvényszék előtti keresetről

70 Az Európai Unió Bíróságának alapokmánya 61. cikkének első bekezdése szerint a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi. A jelen ügyben ez a helyzet.

71 A jelen ítélet 56–67. pontjából az következik, hogy az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereset harmadik jogalapja megalapozott, és hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozatot meg kell semmisíteni a védelemhez való jog megsértése miatt.

A költségekről

72 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

73 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

74 Az említett szabályzat 138. cikkének (3) bekezdése alapján részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit. Azonban, ha az ügy körülményei alapján indokoltnak látszik, a Bíróság határozhat úgy, hogy a fél saját költségein felül viseli a másik fél költségeinek egy részét is.

75 Mivel a Bíróság részben helyt adott a Deutsche Bahn fellebbezésének, a Bizottságot arra kell kötelezni, hogy a jelen fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségeinek felén kívül viselje a Deutsche Bahn részéről ezen eljárásban felmerült költségek felét is. A Deutsche Bahn viseli a jelen fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségeinek felét, valamint a Bizottság részéről ezen eljárásban felmerült költségek felét.

76 Ami az elsőfokú eljárás költségeit illeti, a Bizottság viseli a T-290/11. sz. és a T-521/11. sz. üggyel összefüggésben felmerült költségeket, míg a Deutsche Bahn viseli a T-289/11. sz. ügyben felmerült költségeket.

77 Az eljárási szabályzat 140. cikkének (1) bekezdése alapján a jogvitába beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket. E rendelkezés értelmében a Spanyol Királyság viseli mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeit.

78 Ugyanezen szabályzat 140. cikkének (2) bekezdése értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság, ha beavatkozik az eljárásba, szintén maga viseli saját költségeit. Következésképpen az EFTA Felügyeleti Hatóság maga viseli mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszéke Deutsche Bahn és társai kontra Bizottság ítéletét (T-289/11, T-290/11 és T-521/11, EU:T:2013:404) hatályon kívül helyezi annyiban, amennyiben a Törvényszék elutasította a helyszíni vizsgálatokat elrendelő, 2011. március 30-i C(2011) 2365 második határozatra és 2011. július 14-i C(2011) 5230 harmadik határozatra irányuló keresetet.

2) A Bíróság az Európai Bizottság 2011. március 30-i C(2011) 2365 határozatát és 2011. július 14-i C(2011) 5230 határozatát megsemmisíti.

3) A Bíróság a fellebbezést ezt meghaladó részében elutasítja.

4) A Bíróság a Deutsche Bahn AG-t, a DB Mobility Logistics AG-t, a DB Energie GmbH-t, a DB Netz AG-t, a Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH-t, a DB Schenker Rail GmbH-t és a DB Schenker Rail Deutschland AG-t arra kötelezi, hogy a jelen fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségeinek felén kívül viselje az Európai Bizottság részéről ezen eljárásban felmerült költségek felét.

5) A Bíróság az Európai Bizottságot arra kötelezi, hogy a jelen fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségeinek felén kívül viselje a Deutsche Bahn AG, a DB Mobility Logistics AG, a DB Energie GmbH, a DB Netz AG, a Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH, a DB Schenker Rail GmbH és a DB Schenker Rail Deutschland AG részéről ezen eljárásban felmerült költségek felét.

6) A Bíróság a Deutsche Bahn AG-t, a DB Mobility Logistics AG-t, a DB Energie GmbH-t, a DB Netz AG-t, a Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH-t, a DB Schenker Rail GmbH-t és a DB Schenker Rail Deutschland AG-t kötelezi a T-289/11. sz. üggyel összefüggésben felmerült költségek viselésére.

7) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a T-290/11. sz. és a T-521/11. sz. üggyel összefüggésben felmerült költségek viselésére.

8) A Spanyol Királyság maga viseli saját költségeit.

9) Az EFTA Felügyeleti Hatóság maga viseli saját költségeit.

Aláírások